

popije. Dedek in babica ga ne okusita vse leto! In vsi skupaj, dedek in babica in on, kadar več gospodarju ne pase — eno obleko mu za to kupi — stradajo in pozimi v bajti neusmiljeno zmrzujejo.

»Kakšna pravica je to?« razmišlja Tinček večkrat. In stiska zobe, da ne bi zakričal. In stiska pesti, kakor bi nameraval udariti. A koga naj udari?

Ne, te pravice ne razume! Stari pastir Blaž, ki pase poleti za vso vas krave na vaških ledinah in je tudi siromak kakor dedek, mu je sicer nekoč razlagal: »Glej, fant, tako je na svetu: morje je, velike reke, manjše reke, potoki, ribniki, mlake in majhne kaluže. In je prav in v redu tako! Ne more biti po vsem svetu morje. Same majhne mlake in mlakuže — bi tudi ne bilo v redu. Prav tako so veliki bogatini, manjši bogatini, pa tudi nemaniči in siromaki. Ne morejo biti vsi ljudje siromaki. Ne pa tudi sami veliki bogataši in velikaši — kdo bi pa delal?«

»Že prav, že prav« — razmišlja Tinček. »A kako, da smo ravno mi taki siromaki?«

To mu ne gre v glavo. Zato bo treba v tujino. Da kaj prisluži, da kaj dedeku in babici pošlje, kakor mladi dekli njen ženin.

In vrnil se bo bogat. Pa bo kupil gospodarjevo posestvo. Prav do tedaj ga bo morda zapravil. Zdaj pravi pogostoma: »Otrok nimam, lahko dobro živim. Do smrti bo že doseglo.«

Da, tedaj kupi on! Samo če bosta tedaj dedek in babica še živa! Pa ne bosta več stradala, ne več zmrzovala. Morda pride še mati, ki bi se naj bila nekje izgubila, česar pa on prav ne verjame.

Da, pojde za oblaki, za ptičkami, za vetrom, za vodo. Pojde v tuji svet, zares pojde.

A da bi se v njem izgubil — ne, tega pa ne!

Francè Horvat:

Balada.

Poljana je dihala tožno;
molila je mati pobožno
za sina, ki šel je v rudokop ...
Olenkica tiho brlela
na mizi je — lahko drhtela
in s sencami nihal je strop ...

In mati se v sobo vrnila,
pobožno je dalje molila
za sina, ki šel je v rudokop —
tedaj — v omari je bilo,
pri oknu se nekaj zganilo,
povečale sence so strop ...

Začula je mati stopinje:
»Mogoče zdaj prišel moj sin je?«
izvilo iz njenih se ust
in naglo je gledat hitela,
da sina bi zopet objela —
a zunaj bril veter je pust ...

Se mati je v okno ozrla,
beseda ji v strahu zamrla;
pri oknu je stal sin — mrlič:
očesi — kot oglje žareče
in ustnice neme — trpeče,
na prsih — krvavi prtič ...

Ko sonce poljano objelo,
je pisemce drobno prispelo:
»Martina pokopal je rov.«
In mati je solze točila,
za sina-rudarja molila,
ki mrtev je prišel domov.